

skladišču. Kar je torej že splošno znano in uveljavljeno, se prodaja bolje; uveljaviti novega domačega avtorja, ki ne piše

popularnih, komercialnih del, pa zahteva od založnika ogromno truda, entuziazma in potrpljenja.

7. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE

Cankarjev dom, 15. 11. 2006 – 14. 1. 2007

Čeprav brez revolucionarnih novosti je bil 7. slovenski bienale s spremljajočo razstavo in lepo oblikovanim katalogom doslej najbolj reprezentativen. Na njem je sodelovalo tudi največje število avtorjev (57). Od 3. bienala naprej so v katalogu in na razstavi predstavljeni ilustratorji iz začetka oziroma 1. polovica 20. stoletja, iz časa, ko ilustracija še ni izraziteje izstopala kot posebna likovna zvrst, niti ni bila namenjena pretežno otrokom (Hinko Smrekar, 1883 – 1943; Gvidon Birolla, 1881 – 1963; Ivan Vavpotič, 1877 – 1943; Maksim Gaspari, 1883 – 1980; Tone Kralj, 1900 – 1975). Od 6. bienala je kot posebna kategorija v razstavo vključena t. i. poljudnoznanstvena ilustracija.

Dr. Jure Mikuž v uvodnem članku v katalogu med drugim razmišlja o pomenu ilustracije s filozofskega, psihološkega in pedagoškega stališča in citira nekatera imena evropskih poznavalcev tega področja. Med drugim poudarja tudi likovno kvaliteto slovenske sodobne, predvsem otroške ilustracije ter odsotnost njene poglobljene ocene. K Mikuževemu tehtnemu razglabljanju lahko dodamo, da ilustracija danes doma in v svetu pridobiva na pomenu, zato se tembolj veselimo uspehov naših ilustratork in ilustratorjev ne le doma, temveč tudi v tujini. Študijo o slikanici *Martin Krpan* Toneta Kralja je tako kot za ostale ilustratorje iz začetka 20. stoletja v prejšnjih katalogih prispeval dr. Andrej Smrekar. Marjanco Jemec Božič, dobitnico letošnje Smrekarjeve

nagrade za življenjsko delo, je predstavila Maruša Avguštin.

K privlačnosti kataloga 7. bienala opazno prispeva naslovnica z ilustracijo Jelke Godec Schmidt, Smrekarjeve nagrajenke na prejšnjem, 6. bienalu ilustracije in nič manj tudi večji formati reproduciranih del. Učinkovitost razstave stopnjujejo raznobarvne podloge za posamezne originalne ilustracije.

Pestrost razstavljenega gradiva je razkrivala bogastvo avtorskih poetik in različnost likovnih tehnik. K uspehu razstave je pripomogla širina in posluš žirije, ki je med predloženimi deli izbrala po svojem prepričanju najboljšo, kar se ji je odkrivalo med široko paleto ilustratorskih prijemov. Opazna značilnost 7. bienala, če ga primerjamo s šestim, je bila številčnejša zastopanost poljudnoznanstvenih ilustracij, dalje ilustracij za odrasle, več je bilo črno-belih in laviranih risb, kolažev in praskank. Vidno je bilo tudi upadanje ilustratorjev starejše generacije in naraščanje prisotnosti mladih avtorjev, ki prihajajo z Oddelka za oblikovanje ALU in Visoke šole za risanje v Ljubljani.

Strokovna žirija 7. bienala ilustracije je podelila: Smrekarjevo nagrado, dve Smrekarjevi plaketi in tri Smrekarjeva priznanja za ilustracijo.

Alenka Sottler je prejela Smrekarjevo nagrado za ilustracije Grimmove pravljice *Pepelka* (Mladinska knjiga, 2006). Slikarkina prepesnitev pravljice v bleščeč likovni jezik v tehniki stare klasične

tempere in z renesančnim pojmovanjem prostora združuje slikarske, grafične in kiparske elemente in z njimi dosega virtualen vtis, ki stopnjuje magičnost podob in daje Grimmovi pripovedi povsem novo razsežnost. Zdi se, da umetnica z upodobitvijo *Pepelke* zaključuje likovno pot, ki jo je pričela z ilustracijami za *Ure kralja Mina*.

Zvonku Čohu je žirija prisodila Smrekarjevo plaketo za ilustracije *Beda-ka Jurčka* Hansa Christiana Andersena (Mladinska knjiga, 2005). Čohova sposobnost združevanja klasičnega slikarstva z bogato pripovednostjo, ki vključuje njegov značilen humor, dokazuje ilustratorjevo veliko slikarsko znanje in neizčrpno domišljijo, s katero opisuje, razširja in pogloblja literarno predlogo.

S Smrekarjevo plaketo je žirija nagradila tudi **Kostjo Gatnika** za povsem drugačen prikaz humorja v ploskoviti računalniški tehniki wacom (*Emzin: humor*, Emzin, 2006). Gatnikova virtuozna risba s sugestivno izraznostjo povezuje humor in satiro, ki po potrebi prerašča v grozo, četudi preoblečeno v lepoto črt in ploskev.

Smrekarjeva priznanja so prejeli: **Milan Erič, Aleksander Brezlan in Ana Zavadlav**.

Eričeve slikarsko obravnavane ilustracije v akrilni tehniki na prosojnice z bogato niansiranim zemeljskim koloritom in domiselnim humorjem z upodobitvijo personificiranih vrst zelenjave bistveno dopolnjujejo opisne ilustracije v knjigi in ji dajejo poseben, na slovensko zgodovinsko tradicijo vezan značaj knjižne ilustracije (Dario Cortese: *Vse v eno – enolončnice*, ČZD Kmečki glas, 2006).

Aleksander Brezlan je v oblikovanju figur s skicozno črno črtno risbo, ki je blizu otroški oz. art brut, v kombinaciji črnih in rumenih barvnih ploskev in z diagonalno kompozicijo dosegel močno ekspresivno občutje brezizhodnosti Kafkovega *Procesa*.

Ana Zavadlav je prejela Smrekarjevo priznanje za t. i. poljudnoznanstvene ilustracije v knjigi *Igrajmo se s Kuku-jem* Nataše Bucik (Mladinska knjiga, 2005/2006). V akvarelni tehniki je pri bogatem podajanju snovi pokazala suvereno obvladovanje prostora, figur in predmetov in jih s posebno perspektivo in toplo barvitostjo povezala v celoto, ki vabi otroka v igrivo odkrivanje in poimenovanje nešteti nadrobnosti iz sveta, ki ga obdaja.

Organizator je na 7. slovenski bienale ilustracije povabil goste iz Bratislave (BIB) in iz Sarmede, ki so iskreno občudovali razstavo. Želimo si, da bi bila udeležba na BIB-u v letu 2007 čim bolj bogato in kakovostno zastopana.

Razstavljalci: Mina Arko (1983), Aleksander Brezlan (1981), Suzana Bricelj (1971), Tina Brinovar (1977), Andreja Borin (1969), Mojca Cerjak (1959), Margeta Cvetko (1953), Igor Cvetko (1949), Zvonko Čoh (1956), Danijel Demšar (1954), Milan Erič (1956), Kostja Gatnik (1945), Ančka Gošnik Godec (1927), Andreja Gregorič (1972), Adriano Janežič (1972), Marko Kociper, Ana Košir (1970), Maša Kozjek (1974), Kristina Krhin (1974), Jože Kumer (1953), Martina Ljubič, Polona Lovšin (1973), Maja Lubi (1980), Irena Majcen (1948), Marjan Manček (1948), Dušan Muc (1952), Radko Oketič (1953), Silvan Omerzu (1955), Mojca Osojnik (1970), Katja Pal (1979), Andreja Peklar (1962), Liliana Praprotnik Zupančič (Lila Prap) (1955), Arjan Pregl (1973), Petra Preželj (1975), Ana Razpotnik Donati (1978), Jelka Reichman (1939), Mojca Sekulič Fo (1969), Daša Simčič (1963), Rudi Skočir (1951), Alenka Sottler (1958), Damian Stepančič (1969), Ana Šalamun (1970), Peter Škerl (1973), Gorazd Vahen (1969), Fojž Alojz Zorman (1952), Dalibor D. Zupančič (1949).

Poljudnoznanstvena ilustracija: Robert Fister (1972), Jelka Godec Schmidt

(1958), Bojan Jurc (1950), Marija Prelog (1954), Vladimir Segalla (1951), Maja Šubic (1965), Alenka Vidrgar (1958), Žarko Vrezec (1950), Meta Wraber, Ana Zavadlav (1970).

Strokovna žirija za izbor del in podelitev nagrad: Maruša Avguštin, Barbara Boltar, Matjaž Schmidt, Kamila Volčanšek in Nina Pirnat Spahić.

Maruša Avguštin